

Wrocław, 23 maja 2003 roku

WK.0913/425/K-3/03

**Pan
Franciszek Październik
Burmistrz Miasta
Oława**

**Plac Zamkowy 15
55- 200 OŁAWA**

Regionalna Izba Obrachunkowa we Wrocławiu, działając na mocy ustawy z 7 października 1992 roku o regionalnych izbach obrachunkowych (tekst jednolity Dz. U. z 2001 roku nr 55, poz. 577 ze zmianami), przeprowadziła w okresie od 9 stycznia do 4 kwietnia 2003 roku kompleksową kontrolę gospodarki finansowej Miasta Oława.

Ustalenia kontroli zawarte zostały w protokole, którego jeden egzemplarz wręczono Panu Burmistrzowi w dniu podpisania.

Kontrola wykazała, że realizując gospodarkę finansową popełniono szereg błędów i uchybień, a dokumentowanie przebiegu zdarzeń gospodarczych nie zawsze było zgodne z obowiązującymi przepisami. Na podkreślenie zasługuje fakt podjęcia już w trakcie kontroli działań zmierzających do usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości. W rezultacie jeszcze przed zakończeniem kontroli usunięto wiele opisanych w protokole uchybień to jest:

- pobrano od pracowników Wydziału Finansowego i Burmistrza oświadczenia o zachowaniu tajemnicy skarbowej,
- utworzono oddzielny rachunek środka specjalnego – dochody za zajęcie pasa drogowego i przekazano nań zgromadzone i zaewidencjonowane jako zobowiązania na koncie 240 dochody z tego tytułu,
- Burmistrz Miasta Oława zarządzeniem z 10 marca 2003 r. nr 17/0152/03 uregulował sposób ujmowania odsetek w księgach rachunkowych,
- zwrócono się do kierowników jednostek organizacyjnych o pisemne przekazanie Skarbnikowi obowiązków w zakresie rachunkowości tych jednostek,
- zobowiązano się do prowadzenia odrębnych ksiąg rachunkowych dla poszczególnych jednostek organizacyjnych oraz do sporządzania jednostkowych sprawozdań finansowych,
- Rada Miejska podjęła 26 marca 2003 r. uchwałę nr VII/79/2003 w sprawie szczegółowych zasad i trybu umarzania wierzytelności jednostek organizacyjnych gminy z tytułu należności pieniężnych, do których nie stosuje się przepisów ustawy Ordynacja podatkowa, udzielania innych ulg w spłaceniu tych należności oraz wskazania organów do tego uprawnionych,
- przeprowadzono kontrole u osób prawnych opłacających podatek od nieruchomości, w wyniku których ustalono, że podatnicy nie wykazywali w deklaracjach łącznej powierzchni 61 285,5 m²,

- powiadomiono Urząd Skarbowy w Oławie o popełnieniu przez podatnika wykroczenia karnego skarbowego określonego w kodeksie karnym skarbowym, tzn. o nie wykazaniu w deklaracji podatkowej wszystkich nieruchomości do niego należących,
- Franciszek Październik – Burmistrz upoważnił Zastępców Burmistrza i Skarbnika do wydawania decyzji podatkowych, które wcześniej były wydawane przez te osoby bez takiego upoważnienia,
- Franciszek Październik – Burmistrz wydał polecenie naliczania odsetek od nieterminowych wpłat opłaty targowej dokonywanych przez inkasentów,
- Waldemar Wiązowski – Burmistrz zwrócił kwotę wynagrodzenia wypłaconego mu w wysokości wyższej niż przyznana uchwałą Rady Miejskiej,
- do Prokuratury Rejonowej w Oławie skierowano zawiadomienie o przedstawieniu przez jednego z oferentów przerobionych zaświadczeń z Urzędu Skarbowego i Zakładu Ubezpieczeń Społecznych,
- wyegzekwowano od jednostek nie zaliczanych do sektora finansów publicznych dotowanych z budżetu gminy zwrot nierozliczonych dotacji.

W wyniku kontroli stwierdzono, że nie zostały w pełni zrealizowane zalecenia pokontrolne wydane przez Regionalną Izbę Obrachunkową pismami nr WK.0913/425/K-33/98 z 26 sierpnia 1998 r. oraz nr WK.0913/425/K-10/99 z 20 kwietnia 1999 r., ponieważ:

- nie określono metod wyceny wszystkich aktywów i pasywów,
- nie naliczono odsetek za zwłokę w zapłacie podatku od nieruchomości,
- Waldemar Wiązowski – Burmistrz nie dokonał w formie pisemnej podziału zakresu działania i kompetencji pomiędzy poszczególnych członków zarządu, do czego był zobowiązany również postanowieniami Regulaminu Organizacyjnego Urzędu (stosownego podziału dokonał 2 grudnia 2002 r. Franciszek Październik – Burmistrz),
- Wydział Rozwoju Gospodarczego, Inwestycji i Zamówień Publicznych nie rozliczał zakończonych inwestycji, nie sporządzał dokumentów OT, a tym samym nie przyjmowano inwestycji na środki trwałe.

Ponadto należy zauważyć, że nie wykonano również zaleceń pokontrolnych Najwyższej Izby Kontroli dotyczących rozliczania zakończonych inwestycji, a także podjęcia inicjatyw na rzecz udziału mieszkańców Oławy w współfinansowaniu budowy sieci kanalizacyjnych przez wnoszenie opłat adiacenckich.

Opisane w protokole nieprawidłowości i uchybienia spowodowane zostały między innymi niewystarczającą znajomością obowiązujących przepisów oraz ich błędną interpretacją. Szczególnie wiele nieprawidłowości i uchybień stwierdzono w zakresie rachunkowości, realizacji dochodów własnych, realizacji i dokumentowania wydatków. Większość z nich wynikała z nieprzestrzegania przepisów, w tym także wewnętrznych uregulowań w zakresie obiegu dokumentacji, obowiązków wynikają-

cych ze Statutu i Regulaminu Organizacyjnego Za zaistniałe nieprawidłowości odpowiedzialność ponoszą:

- w zakresie spraw organizacyjnych Waldemar Wiązowski – Burmistrz,
- w zakresie księgowości, sprawozdawczości, gospodarki pieniężnej i rozrachunków, realizacji dochodów oraz rozliczeń finansowych Miasta z jego jednostkami organizacyjnymi Waldemar Wiązowski – Burmistrz i Danuta Rybarczyk – Skarbnik,
- w zakresie realizacji wydatków Waldemar Wiązowski – Burmistrz, Józef Łoś – Zastępca Burmistrza, Franciszek Październik – Zastępca Burmistrza, Tadeusz Kułakowski – etatowy członek Zarządu i Danuta Rybarczyk – Skarbnik,
- w zakresie gospodarki mieniem Waldemar Wiązowski – Burmistrz.

Najistotniejsze stwierdzone i opisane w protokole kontroli nieprawidłowości:

W zakresie spraw organizacyjnych:

Na stanowisku bezpośrednio podległym Danucie Rybarczyk – Skarbnikowi zatrudniano od 20 grudnia 1990 r. jej siostrę, co było sprzeczne z normą ustaloną w art. 6 ustawy z 22 marca 1990 r. o pracownikach samorządowych (Dz. U. nr 21, poz. 124 ze zm.).

W zakresie księgowości, gospodarki pieniężnej i rozrachunków:

Przepisy wewnętrzne w zakresie rachunkowości nie spełniały wymogów określonych w art. 10 ust. 1 pkt 2 ustawy z 29 września 1994 roku o rachunkowości (tekst jednolity Dz. U. z 2002 roku nr 76, poz. 694 ze zm.), tzn. nie określono metod wyceny aktywów i pasywów w zakresie w jakim ustawa zostawia jednostce prawo wyboru.

Nie opracowano planu kont dla prowadzenia ewidencji podatków i opłat, co było niedopełnieniem obowiązku wynikającego z rozporządzenia Ministra Finansów z 25 maja 1999 r. w sprawie zasad rachunkowości i planu kont dla prowadzenia ewidencji podatków i opłat dla organów podatkowych jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. nr 50, poz. 511 ze zm.). Dla inkasentów nie założono kont pomocniczych do konta 221, co stanowiło niedopełnienie obowiązku wskazanego w § 18 powołanego rozporządzenia.

Dowody księgowe nie spełniały wymogów określonych w art. 21 ustawy o rachunkowości i Instrukcji o prowadzeniu ksiąg rachunkowych przez księgowość urzędu, w szczególności brak było dekretacji. Ponadto wbrew postanowieniom art. 20 ust. 3 pkt 1 ustawy o rachunkowości na dowodach zbiorczych nie wymieniano poszczególnych dowodów źródłowych. Wydatek 85 292,45 zł udokumentowano w ewidencji księgowej notą księgową i kserokopią faktury VAT, co było sprzeczne z postanowieniami art. 20 ust. 4 ustawy o rachunkowości.

Zapisy księgowe nie były ujmowane chronologicznie, co było niezgodne z postanowieniami art. 14 ust.1 ustawy o rachunkowości.

Księgi rachunkowe i sprawozdania sporządzane na ich podstawie były nierzetelne w rozumieniu art. 24 ust. 2 ustawy o rachunkowości, ponieważ w bilansie za 2001 r. nie ujęto środków pieniężnych i zobowiązań w kwocie 271 477,14 zł z tytułu kaucji i zabezpieczenia umów, na koncie rozrachunków z kontrahentami w 2001 r. i 2002 r. nie ujmowano w momencie otrzymania faktur dotyczących inwestycji i remontów, w związku z czym w księgach rachunkowych i sprawozdaniach Rb – Z nie wykazano zobowiązań z tego tytułu. W sprawozdaniu Rb – Z za I kwartał 2001 r. nie ujęto zobowiązań wymagalnych w wysokości 223 997,52 zł, w II kwartale nie wykazano 783 395,90 zł, w III kwartale nie wykazano 699 812,11 zł, w IV kwartale nie wykazano 59 817,55 zł, natomiast w I kwartale 2002 r. nie wykazano 296 996,32 zł, w II kwartale nie wykazano 494 008,26 zł, w III kwartale nie wykazano 666 217,42 zł.

Na nierzetelność ksiąg i sprawozdań wskazuje również fakt potwierdzania kontrahentom w trakcie inwentaryzacji rozrachunków i roszczeń na koniec 2001 roku sald zobowiązań i należności w wysokości nie wynikającej z ewidencji księgowej, co było sprzeczne z art. 26 ust. 1 pkt 2 ustawy o rachunkowości. Nie ujmowano w inwentaryzacjach począwszy od 1999 r. weksla *in blanco* będącego papierem wartościowym, co było niezgodne z dyspozycją art. 26 ust. 1 pkt 1 ustawy o rachunkowości.

Nie ujmowanie w księgach faktur w momencie ich otrzymania, nie rozliczanie zakończonych inwestycji i nie przyjmowanie ich na ewidencję środków trwałych oraz nie ewidencjonowanie lub nieterminowe ewidencjonowanie w księgach faktów zbycia nieruchomości i wszystkich zdarzeń związanych z obejmowaniem udziałów w spółce „MZEC – Oława” świadczyło o niebieżącym prowadzeniu ksiąg rachunkowych w rozumieniu art. 24 ust. 5 ustawy o rachunkowości oraz było sprzeczne z postanowieniami art. 20 ust. 1 tej ustawy, zobowiązującym do wprowadzenia do ksiąg rachunkowych okresu sprawozdawczego każdego zdarzenia, które nastąpiło w tym okresie sprawozdawczym.

Nie sporządzono zestawienia obrotów i sald księgi głównej i kont organu finansowego za gruzdzień 2002 r., co stanowiło niedopełnienie obowiązku wynikającego z art. 24 ust. 5 pkt 2 ustawy o rachunkowości. Na sporządzonych zestawieniach obrotów i sald brak było daty ich sporządzenia, co było sprzeczne z postanowieniami art. 13 ust. 4 pkt 2 ustawy o rachunkowości. Błędy w urządzeniach księgowych oraz zestawieniach obrotów i sald poprawiano niezgodnie z zasadami określonymi w art. 25 ustawy o rachunkowości oraz § 16 pkt 1 Instrukcji o prowadzeniu ksiąg rachunkowych przez księgowość Urzędu.

Na koncie 134 „Kredyty bankowe” nie księgowano zapłaty odsetek, co było sprzeczne z postanowieniami załącznika nr 1 do obowiązującego od 1 stycznia 2002 r. rozporządzenia Ministra Finansów z 18 grudnia 2001 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego oraz niektórych jednostek sektora finansów publicznych (Dz. U. nr 153, poz. 1752). Do konta 030 „Długoterminowe aktywa finansowe” nie prowadzono ewidencji analitycznej, co było sprzeczne z postanowieniami załącznika nr 2 do powołanego rozporządzenia. Ponadto dochody środków specjalnych przy szkołach i gimnazjach księgowano zapisem czerwonym po stronie MA konta 131 „Rachunki bieżące”, co było sprzeczne z postanowieniami załącznika nr 2 do powołanego wyżej rozporządzenia.

Dochody z tytułu opłaty administracyjnej za czynności urzędowe oraz z tytułu odsetek od nieterminowych wpłat z reklam umieszczanych na budynkach i terenach komunalnych, a także wydatki związane z podróżami służbowymi pracowników i dotacjami udzielanymi podmiotom nie zaliczanym do sektora finansów publicznych klasyfikowano niezgodnie z rozporządzeniem Ministra Finansów z 18 lipca 2000 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów i wydatków oraz przychodów i rozchodów (Dz. U. nr 59, poz. 688 ze zm.).

W umowach w sprawie zaciągnięcia kredytów przez Miasto udzielono bankom pełnomocnictwa do dysponowania środkami pieniężnymi zgromadzonymi na rachunku bieżącym oraz innych rachunkach prowadzonych w Banku Zachodnim WBK S A na podstawie umowy konta, co było sprzeczne z art. 92 pkt 3 w związku z art. 129 ust. 1 ustawy o finansach publicznych, ponieważ mogło uniemożliwić Zarządowi realizację uchwał Rady Miejskiej i zadań określonych w art. 30 ustawy z 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity Dz. U. z 2001 r. nr 142, poz. 1591 ze zm.).

W zakresie wykonania budżetu:

Podatnicy nie składali w terminie wykazów nieruchomości i deklaracji wymaganych przez postanowienia art. 6 ust. 6 i ust. 8 pkt 1 ustawy z 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (tekst jednolity: Dz. U. z 2002 r. nr 9, poz. 84 ze zm.) oraz przez art. 6a ust. 8 pkt 1 ustawy z 15 listopada 1984 r. o podatku rolnym (tekst jednolity: Dz. U. z 1993 r. nr 94, poz. 431 ze zm.). W związku z tym decyzje podatkowe dla osób fizycznych wydawano na podstawie danych wynikających z ewidencji gruntów, bez przeprowadzenia uprzednio postępowania podatkowego, co było sprzeczne z postanowieniami art. 21 § 5 ustawy z 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. nr 137, poz. 926 ze zm.). Wobec osób prawnych opłacających podatek od nieruchomości nie przeprowadzano czynności sprawdzających w celu ustalenia stanu faktycznego w zakresie niezbędnym do stwierdzenia zgodności z przedstawionymi dokumentami oraz nie wzywano podatników do złożenia niezbędnych wyjaśnień, a więc nie wykorzystywano uprawnień wynikających z postanowień art. 272 pkt 3 i 274 § 1 Ordynacji podatkowej, chociaż występowały różnice w kolejnych składanych przez podatników deklaracjach.

Waldemar Wiązowski – Burmistrz umorzył zaległość podatkową bez wniosku podatnika, co było sprzeczne z postanowieniami art. 67 § 1 Ordynacji podatkowej. Podstawą umorzenia było porozumienie o charakterze cywilnoprawnym, które nie mogło stanowić podstawy umorzenia. Wnioski podatnika o umorzenie zaległości podatkowej rozpatrzono po 11 miesiącach, co oznacza, że nie dochowano miesięcznego terminu rozstrzygnięcia sprawy wskazanego w art. 139 § 1 Ordynacji podatkowej. Przed wydaniem decyzji odraczającej termin płatności podatku nie przeprowadzono postępowania dowodowego, co było sprzeczne z postanowieniami art. 187 § 1 ustawy.

Po upływie terminów płatności wskazanych w upomnieniach wysyłanych do podatników zalegających z płatnościami podatków nie wystawiano tytułów wykonawczych, co stanowiło niedopełnienie obowiązku wskazanego w § 4 rozporządzenia Ministra Finansów z 21 maja 1999 r. w sprawie sposobu postępowania wierzycieli należności pieniężnych przy podejmowaniu czynności zmierzających do zastosowania środków egzekucyjnych (Dz. U. nr 50, poz. 510), § 4 rozporządzenia Ministra

Finansów z 4 lipca 2001 r. w sprawie sposobu postępowania wierzycieli należności pieniężnych przy podejmowaniu czynności zmierzających do zastosowania środków egzekucyjnych (Dz. U. nr 74, poz. 790) a od 30 listopada 2001 r. w § 5 pkt 1 rozporządzenia Ministra Finansów z 22 listopada 2001 r. w sprawie wykonania niektórych przepisów ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz. U. nr 137, poz. 1541).

Nie naliczano i nie pobierano odsetek za zwłokę w zapłacie podatków, co było sprzeczne z postanowieniami art. 53 § 1 Ordynacji podatkowej. Na koncie podatnika nie dokonano przypisu naliczonej opłaty prolongacyjnej, co było sprzeczne z postanowieniami § 13 ust. 2 pkt 1 lit. a rozporządzenia w sprawie zasad rachunkowości i planu kont dla prowadzenia ewidencji podatków i opłat dla organów podatkowych jednostek samorządu terytorialnego.

Decyzje podatkowe doręczano podatnikom w terminach uniemożliwiających zapłatę rat podatku w terminach ustawowych, co było sprzeczne z postanowieniami art. 47 § 2 ustawy Ordynacja podatkowa.

Nie pobierano dochodów z tytułu opłaty targowej z targowiska będącego własnością prywatną, co było sprzeczne z postanowieniami art. 15 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych.

Wbrew postanowieniom art. 147 ust. 1 ustawy o gospodarce nieruchomościami nie zabezpieczano należności gminy z tytułu rozłożenia opłaty adiacenckiej na raty.

Nie przestrzegano wynikającego z art. 36 ust. 9 ustawy z 7 lipca 1994 r. o zagospodarowaniu przestrzennym (tekst jednolity Dz. U. z 1999 r. nr 15, poz. 139 ze zm.) obowiązku ustalania opłaty z tytułu wzrostu wartości nieruchomości bezzwłocznie po otrzymaniu wypisu z aktu notarialnego.

Od podmiotu nieterminowo regulującego zobowiązania z tytułu czynszu nie egzekwowano odsetek za zwłokę w kwocie 29 520,80 zł według stanu na 5 grudnia 2002 r. W myśl postanowień art. 481 § 1 kodeksu cywilnego wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia. Jednak ze względu na brak uchwały Rady Miejskiej określającej szczegółowe zasady udzielania ulg i umarzania wierzytelności, do których nie stosuje się ustawy Ordynacja podatkowa, należy uznać uprawnienia wynikające z powołanego przepisu za obowiązujące.

Opłaty za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż alkoholu były wnoszone po wydaniu zezwoleń, co było sprzeczne z postanowieniami art. 11¹ ust. 5 ustawy z 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. nr 35, poz. 230 ze zm.). Opłaty naliczano według kursu EURO obowiązującego w dniu uiszczenia opłaty, a nie w dniu wydania zezwolenia, co było sprzeczne z postanowieniami art. 11¹ ust. 2 powołanej wyżej ustawy. Wbrew postanowieniom art. 18 ust. 8 pkt 5 ustawy nie stwierdzano wygaśnięcia zezwoleń na sprzedaż alkoholu w trzech przypadkach, gdy opłaty uiszczano po 31 stycznia danego roku.

Nie odprowadzono na rachunek budżetu gminy dochodów w wysokości 100 000 zł z tytułu partycypacji posiadacza nieruchomości w kosztach modernizacji kanalizacji na Osiedlu Polna w Oławie. Dochody te przyjęto bezpośrednio na rachunek inwestycji (konto 132), co było sprzeczne z postanowieniami art. 18 ust. 1 ustawy o finansach publicznych.

Wbrew postanowieniom art. 20 ust. 5 ustawy z 22 marca 1990 r. o pracownikach samorządowych (tekst jednolity Dz. U. z 2001 r. nr 142, poz. 1593 ze zm.) w brzmieniu obowiązującym od 12 września 2001 r. Waldemar Wiązowski – Burmistrz w grudniu 2001 r. i listopadzie 2002 r. przyznał nagrody uznaniowe członkom zarządu: Józefowi Łosiowi (łącznie 3 900 zł), Franciszkowi Październikowi (łącznie 3 200 zł) oraz Tadeuszowi Kułakowskiemu (łącznie 3 200 zł). Pracownikowi gospodarczemu w kwietniu i wrześniu 2001 r. Waldemar Wiązowski – Burmistrz i Józef Łoś – Zastępca Burmistrza na okres miesiąca zwiększyli premię do 40% wynagrodzenia zasadniczego, chociaż zarządzenie nr 7/90 Burmistrza z 9 września 1990 r. w sprawie ustalenia zasad premiowania pracowników obsługowych zatrudnionych w Urzędzie Miejskim nie przewidywało takiego zwiększenia.

W 2001 r. pracownikom podróżującym środkami komunikacji publicznej nie naliczano ryczałtów na pokrycie kosztów dojazdów środkami komunikacji miejscowej za każdą rozpoczętą dobę podróży służbowej, co było sprzeczne z postanowieniami § 6 obowiązującego wówczas rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z 1 czerwca 1998 r. w sprawie zasad ustalania oraz wysokości należności przysługujących pracownikom z tytułu podróży służbowej na obszarze kraju (Dz. U. nr 69, poz. 454 ze zm.). Pracownikom i radnym odbywającym podróże poza granicami kraju nie wypłacano w ogóle diety wbrew postanowieniom § 5 ust. 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z 3 lipca 1998 r. w sprawie zasad ustalania oraz wysokości należności przysługujących pracownikom z tytułu podróży służbowej poza granicami kraju (Dz. U. nr 89, poz. 568 ze zm.) oraz § 5 ust. 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z 8 maja 2001 r. w sprawie szczegółowych zasad ustalania oraz wysokości należności przysługujących pracownikowi z tytułu podróży służbowej poza granicami kraju (Dz. U. nr 50, poz. 525).

Nie porównywano oświadczeń pracowników o korzystaniu z samochodów nie będących własnością pracodawcy do celów służbowych w danym miesiącu z ewidencją czasu pracy, w wyniku czego wypłacano ryczałt w wysokości innej niż należna na podstawie § 4 ust. 3 rozporządzenia Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z 26 marca 1998 r. w sprawie warunków ustalania i zasad kosztów używania do celów służbowych samochodów osobowych, motocykli i motorowerów nie będących własnością pracodawcy (Dz. U. nr 41, poz. 239).

W 2001 r. ostatni odpis na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych przekazano po terminie wskazanym w art. 6 ust. 2 ustawy z 4 marca 1994 r. o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych (tekst jednolity Dz. U. z 1996 r. nr 70, poz. 335 ze zm.). Na koniec 2002 r. korekta odpisu na ZFŚS została zaniżona o 3 040,80 zł.

Waldemar Wiązowski – Burmistrz wbrew postanowieniom art. 74 ustawy o zamówieniach publicznych bez zawarcia umowy pisemnej udzielał zamówienia na bony towarowe o wartości przewyższającej 3 000 EURO. Natomiast w przypadkach zawierania umów podpisywał je jednoosobowo Waldemar Wiązowski, chociaż zgodnie z postanowieniami art. 46 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym oraz § 68 ust. 1 Statutu Miasta Oława oświadczenie woli w imieniu gminy powinno złożyć dwóch członków zarządu. Wbrew postanowieniom art. 26a ustawy o zamówieniach publicznych nie przechowywano ofert dotyczących bonów towarowych.

Waldemar Wiązowski – Burmistrz i Józef Łoś – Zastępca Burmistrza w 2001 r. i 2002 r. bez odrębnej zgody Rady Miejskiej podpisali cztery umowy o wartości przewyższającej upoważnienie do samodzielnego zaciągania zobowiązań w imieniu Gminy udzielone Zarządowi Miejskiemu w uchwałach Rady Miejskiej w sprawie budżetu gminy na 2001 r. i 2002 r. Jedną taką umowę w grudniu 2002 r. podpisali również Franciszek Październik – Burmistrz i Witold Niemirowski – Zastępca Burmistrza. Ponadto Waldemar Wiązowski – Burmistrz i Józef Łoś – Zastępca Burmistrza podpisywali umowy na wykonanie inwestycji nie przewidzianych w budżecie gminy. Działania takie były sprzeczne z postanowieniami art. 60 ust. 2 pkt 1 ustawy o samorządzie gminnym, który zezwalał Zarządowi na zaciąganie zobowiązań jedynie w ramach upoważnień udzielonych przez Radę Miejską.

Mimo że zgodnie z dyspozycją art. 46 ust. 3 ustawy o samorządzie gminnym umowy mogące rodzić zobowiązania pieniężne do swej skuteczności wymagały kontrasygnaty Skarbnika, to realizowano nie kontrasygnowane umowy dotyczące remontów i inwestycji nawet wtedy, gdy Danuta Rybarczyk – Skarbnik odmawiała takich kontrasygnat z uwagi na brak środków w budżecie gminy na realizację tych umów.

W trakcie realizacji czterech zadań inwestycyjnych na poszczególne zadania wydatkowano więcej niż przewidziano w budżecie, co było sprzeczne z postanowieniami art. 92 pkt 3 w zw. z 129 ust. 1 ustawy o finansach publicznych zezwalającym na dokonywanie wydatków wyłącznie w granicach kwot określonych w planie finansowym.

Należyte zabezpieczenie wykonania umów potrącano niezgodnie z zasadami ustalonymi w rozporządzeniu Ministra Gospodarki Przestrzennej i Budownictwa z 30 grudnia 1994 r. w sprawie ustalenia wartości robót budowlanych, co do których konieczne jest zabezpieczenie należytego wykonania umowy oraz form tego zabezpieczenia (Dz. U. nr 140, poz. 794) oraz w umowach podpisywanych z wykonawcami.

W latach 1998-2001 podmiotowi zalegającemu z płatnościami podatków i opłat lokalnych udzielono w trybie z wolnej ręki dziewięć zamówień publicznych na meble na łączną kwotę 18 937,22 zł, chociaż zgodnie z postanowieniami art. 19 ust. 1 pkt 4 ustawy z 10 czerwca 1994 r. o zamówieniach publicznych (tekst jednolity Dz. U. z 1998 r. nr 119, poz. 773 ze zm.) taki podmiot podlegał wykluczeniu z postępowania o udzielenie zamówienia publicznego.

Umowę nr 2428/117/01 na zaciągnięcie kredytu obrotowego w wysokości do 2 000 000 zł zawarto z naruszeniem przepisów ustawy z 10 czerwca 1994 r. o zamówieniach publicznych (tekst jednolity Dz. U. z 1998 r. nr 119, poz. 773 ze zm.).

W trakcie postępowania dotyczącego udzielenia zamówienia publicznego na wykonanie projektu i remontu instalacji gazowej w budynku przy ulicy Piłsudskiego w Oławie wbrew postanowieniom art. 27a pkt 1 ustawy o zamówieniach publicznych nie odrzucono oferty nie spełniającej wymogów Specyfikacji Istotnych Warunków Zamówienia w zakresie dokumentacji bankowej, a tym samym nie unieważniono postępowania z uwagi na brak co najmniej dwóch ofert nie podlegających odrzuceniu stosownie do postanowień art. 27b ust. 1 pkt 1 ustawy.

W trakcie prowadzenia remontu ulicy Warszawskiej w Oławie wykonawca realizował roboty dodatkowe równocześnie z robotami głównymi, bez dodatkowego zamówienia ze strony Urzędu, a jedynie na podstawie decyzji podejmowanych przez poszczególnych członków Zarządu. Było to sprzeczne z postanowieniami umowy dotyczącej tego zadania, ponieważ wykonawca był zobowiązany do prowadzenia robót dodatkowych jedynie na podstawie nowego zamówienia, które jako oświadczenie woli w imieniu Gminy powinno złożyć dwóch członków zarządu, stosownie do postanowień art. 46 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym w zw. z § 68 Statutu Miasta Oława.

W 2001 r. Waldemar Wiązowski – Burmistrz i Józef Łoś – Zastępca Burmistrza udzielili jednego zamówienia w trybie negocjacji z zachowaniem konkurencji oraz drugiego w trybie z wolnej ręki na wykonanie ogrodzenia Cmentarza Komunalnego w Oławie, uzasadniając wybór tych trybów pilną potrzebą wykonania prac ze względu na nakaz Państwowej Inspekcji Sanitarnej. Tymczasem nakaz taki wydano już 25 października 1995 r., a ostateczny termin jego wykonania ustalono na 30 września 1998 r. Wykonawcę robót rozliczano niezgodnie z postanowieniami § 4 ust. 1 umowy, ponieważ wykonawca wystawiał faktury przejściowe zamiast jednej faktury końcowej po odbiorze końcowym robót.

Wbrew postanowieniom art. 76 ust. 1 ustawy o zamówieniach publicznych do umowy dotyczącej wykonania kanalizacji sanitarnej i wody na ulicy Warszawskiej, Lwowskiej, Łąkowej i Szkolnej w Oławie wprowadzono postanowienia niekorzystne dla Miasta i niezgodne z treścią oferty. Wydłużono o ponad rok termin realizacji zadania podany w ofercie, ponadto przy zachowaniu ceny podanej przez oferenta zlecono wykonanie robót zamiennych, a w kosztorysie wykonawczym zastosowano wyższe ceny materiałów niż podane w kosztorysie ofertowym.

W zakresie gospodarki mieniem:

W jednym przypadku nieprawidłowo ustalono cenę sprzedawanej nieruchomości, ponieważ od ceny lokalu odliczono cenę gruntu, co było sprzeczne z art. 67 ust. 3 ustawy o gospodarce nieruchomościami.

Zakupione programy komputerowe przyjmowano do użytkowania na podstawie faktur, a nie protokołów, co było sprzeczne z postanowieniami § 22 ust. 4 Instrukcji obiegu i kontroli dokumentów finansowo-księgowych.

W zakresie zadań zleconych i realizowanych w ramach porozumień:

Rada Miejska nie podjęła uchwały zapewniającej stosownie do postanowień art. 118 ust. 3 ustawy o finansach publicznych jawności postępowania o udzielenie dotacji jednostkom nie zaliczanym do sektora finansów publicznych oraz rozliczania tych dotacji. Ponadto dofinansowania z budżetu udzielano podmiotom, które nie złożyły w terminie wniosku o dofinansowanie, co było sprzeczne z postanowieniami §1 ust. 4 uchwały Rady Miejskiej nr II/1/95 z 10 lutego 1995 r. w sprawie procedury uchwalania budżetu gminy oraz rodzaju i szczegółowości materiałów informacyjnych towarzyszących

projektowi uchwalania budżetu, a także podmiotom nie wymienionym w załącznikach do uchwał budżetowych wymieniających podmioty, którym miały zostać udzielone dotacje.

W zakresie rozliczeń finansowych Miasta z jego jednostkami organizacyjnymi:

Plany finansowe jednostek budżetowych, zakładów budżetowych i środków specjalnych były opracowywane niezgodnie z procedurą ustaloną w rozporządzeniu Ministra Finansów z 29 grudnia 2000 r. w sprawie szczegółowych zasad gospodarki finansowej jednostek budżetowych, zakładów budżetowych, gospodarstw pomocniczych jednostek budżetowych oraz szczegółowych zasad i terminów rocznych rozliczeń i wpłat do budżetu przez zakłady budżetowe i gospodarstwa pomocnicze jednostek budżetowych (Dz. U. nr 122, poz. 1333).

W 2001 r. z środków Gminnego Funduszu Ochrony Środowiska udzielono łącznie 113 000 zł dotacji przedszkolom, chociaż art. 88 obowiązującej wówczas ustawy z 31 stycznia 1980 r. o ochronie i kształtowaniu środowiska (tekst jednolity Dz. U. z 1994 r. nr 49, poz. 196 ze zm.) nie przewidywał przeznaczania środków z Funduszu na ten cel.

Przekazując powyższe Panu Burmistrzowi, Regionalna Izba Obrachunkowa we Wrocławiu, działając na podstawie art. 9, ust. 2 ustawy z dnia 7 października 1992 roku o regionalnych izbach obrachunkowych (tekst jednolity Dz. U. z 2001 roku, nr 55, poz. 577 ze zmianami), wnosi o podjęcie skutecznych działań mających na celu usunięcie powstałych nieprawidłowości i uchybień, a w szczególności:

1. Dostosowanie uregulowań wewnętrznych w zakresie rachunkowości do wymogów określonych w art. 10 ust. 1 pkt 2 ustawy z 29 września 1994 roku o rachunkowości (tekst jednolity Dz. U. z 2002 roku nr 76, poz. 694 ze zm.), w rozporządzeniu Ministra Finansów z 25 maja 1999 r. w sprawie zasad rachunkowości i planu kont dla prowadzenia ewidencji podatków i opłat dla organów podatkowych jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. nr 50, poz. 511 ze zm.) oraz w rozporządzeniu Ministra Finansów z 18 grudnia 2001 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego oraz niektórych jednostek sektora finansów publicznych (Dz.U. nr 153, poz. 1752), a także dokonywanie zapisów księgowych zgodnie z zasadami określonymi w powołanych aktach prawnych,
2. Prowadzenie ksiąg rachunkowych zgodnie z postanowieniami ustawy o rachunkowości, w szczególności:
 - rzetelne i bieżące prowadzenie ksiąg rachunkowych zgodnie z art. 24 ust. 2 i 5 ustawy, a zwłaszcza ujmowanie wszystkich zobowiązań obciążających Miasto oraz rozliczanie i przyjmowanie na środki trwałe zakończonych inwestycji stosownie do art. 20 ust. 1 ustawy,
 - dokonywanie zapisów księgowych w oparciu o dowody spełniające wymogi określone w art. 20 ust. 3 i 4 oraz art. 21 ustawy,
 - ujmowanie zapisów księgowych w porządku chronologicznym zgodnie z art. 14 ust. 1 ustawy,

- sporządzanie zestawień obrotów i sald za wszystkie miesiące zgodnie z art. 13 ust. 4 pkt 2 i art. 24 ust. 5 pkt ustawy,
 - poprawianie błędów w księgach rachunkowych w sposób opisany w art. 25 ustawy,
 - obejmowanie inwentaryzacją wszystkich składników majątku gminy, w tym i weksli *in blanco*, oraz przeprowadzanie inwentaryzacji należności zgodnie z ewidencją księgową stosownie do postanowień art. 26 ustawy,
3. Klasyfikowanie dochodów i wydatków zgodnie z postanowieniami rozporządzeniem Ministra Finansów z 25 marca 2003 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów i wydatków oraz przychodów i rozchodów (Dz. U. nr 68, poz. 634 ze zm.),
 4. Realizowanie dochodów z tytułu podatków i opłat zgodnie z postanowieniami ustawy z 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. nr 137, poz. 926 ze zm.), a w szczególności:
 - egzekwowanie od podatników obowiązku złożenia wykazów nieruchomości i deklaracji podatkowych, stosownie do postanowień art. 6 ust. 6 i ust. 9 pkt 1 ustawy z 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (t.j. Dz. U. z 2002 r. nr 9, poz. 84 ze zm.) oraz art. 6a ust. 8 pkt 1 ustawy z 15 listopada 1984 r. o podatku rolnym (t.j. Dz. U. z 1993 r. nr 94, poz. 431 ze zm.), a także wydawanie decyzji podatkowych zgodnie z postanowieniami art. 21 § 5 ustawy Ordynacja podatkowa,
 - wykorzystywanie uprawnień wynikających z art. 272 pkt 3 i art. 274 § 1 Ordynacji podatkowej w zakresie przeprowadzania czynności sprawdzających oraz wzywania podatników do złożenia niezbędnych wyjaśnień,
 - umarzanie zaległości podatkowych tylko na wniosek podatnika zgodnie z art. 67 § 1 Ordynacji podatkowej, z zachowaniem terminów rozpatrzenia sprawy ustanowionych w art. 139 § 1,
 - prowadzenie postępowania dowodowego przed wydaniem decyzji zgodnie z art. 187 § 1 Ordynacji podatkowej,
 - doręczanie podatnikom decyzji podatkowych w terminach umożliwiających zapłacenie rat podatków w terminach ustawowych stosownie do postanowień art. 47 § 2 Ordynacji podatkowej,
 - naliczanie i pobieranie odsetek za zwłokę w zapłacie podatków i opłat zgodnie z postanowieniami art. 53 § 1 Ordynacji podatkowej,
 5. Realizowanie dochodów z wszystkich dostępnych Miastu źródeł, a w szczególności z tytułu opłaty targowej na podstawie art. 15 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych,
 6. Zabezpieczanie należności gminy z tytułu rozłożenia na raty opłaty adiacenckiej zgodnie z postanowieniami art. 147 ust. 1 ustawy o gospodarce nieruchomościami,
 7. Wystawianie tytułów wykonawczych po bezskutecznym upływie terminów zapłaty wskazanych w upomnieniach zgodnie z postanowieniami § 5 ust. 1 rozporządzenia Ministra Finansów z 22 listopada 2001 r. w sprawie wykonania niektórych przepisów ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz. U. nr 137, poz. 1541),

8. Ustalanie – w drodze decyzji - niezwłocznie po otrzymaniu wypisu z aktu notarialnego opłaty z tytułu wzrostu wartości nieruchomości stosownie do postanowień art. 36 ust. 9 ustawy z 7 lipca 1994 r. o zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 1999 r. nr 15, poz. 139 ze zm.),
9. Egzekwowanie odsetek za zwłokę od podmiotów nieterminowo regulujących zobowiązania niepodatkowe zgodnie z postanowieniami art. 481 § 1 kodeksu cywilnego oraz umów z tymi podmiotami,
10. Wydawanie zezwoleń na sprzedaż alkoholu oraz naliczanie opłat za korzystanie z nich zgodnie z postanowieniami ustawy z 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2002 r. nr 147, poz. 1231 ze zm.),
11. Przestrzeganie przepisów ustawy z 22 marca 1990 r. o pracownikach samorządowych (tekst jednolity Dz. U. z 2001 r. nr 142, poz. 1593 ze zm.) oraz przepisów wewnętrznych w zakresie wynagradzania, nagradzania i premiovania pracowników Urzędu, a także podjęcie działań zmierzających do wyegzekwowania zwrotu nienależnie wypłaconych członkom zarządu nagród uznaniowych,
12. Rozliczanie wydatków na podróże służbowe zgodnie z rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z 8 maja 2001 r. w sprawie szczegółowych zasad ustalania oraz wysokości należności przysługujących pracownikowi z tytułu podróży służbowej poza granicami kraju (Dz. U. nr 50, poz. 525) a także konfrontowanie oświadczeń pracowników o używaniu przez nich pojazdów do celów służbowych w danym miesiącu z ewidencją czasu pracy i wypłacanie ryczałtu zgodnie z § 4 rozporządzenia Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z 26 marca 1998 r. w sprawie warunków ustalania i zasad kosztów używania do celów służbowych samochodów osobowych, motocykli i motorowerów nie będących własnością pracodawcy (Dz. U. nr 41, poz. 239),
13. Przestrzeganie postanowień ustawy z 4 marca 1994 r. o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych (tekst jednolity Dz. U. z 1996 r. nr 70, poz. 335 ze zm.) przy naliczaniu i przekazywaniu odpisów na ZFŚS,
14. Zaciąganie zobowiązań obciążających Miasto tylko w granicach upoważnień udzielonych przez Radę Miejską zgodnie z art. 60 ust. 2 pkt 1 ustawy z 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity Dz. U. z 2001 r. nr 142, poz. 1591) oraz realizowanie umów rodzących zobowiązania pieniężne przy uzyskaniu kontrasygnaty Skarbnika stosownie do postanowień art. 46 ust. 3 ustawy,
15. Dokonywanie wydatków tylko w granicach kwot określonych w planie finansowym zgodnie z art. 92 pkt 3 w zw. z art. 129 ust. 1 ustawy o finansach publicznych (t.j. Dz.U. z 2003 r. nr 15, poz. 148),
16. Przestrzeganie przepisów ustawy z 10 czerwca 1994 r. o zamówieniach publicznych (tekst jednolity Dz. U. z 2002 r. nr 72, poz. 664) w trakcie postępowań o udzielenie zamówień publicznych, a w szczególności:
 - zawieranie zgodnie z art. 74 ustawy umów pisemnych przy udzielaniu zamówień o wartości przewyższającej 3 000 EURO,

- przechowywanie ofert i dokumentacji przez trzy lata od zakończenia postępowania o udzielenie zamówienia publicznego zgodnie z art. 26a ustawy,
 - wykluczanie z postępowania podmiotów zalegających z płatnościami podatków i opłat stosownie do postanowień art. 19 ust. 1 pkt 4 ustawy,
 - sporządzanie dokumentacji postępowania o udzielenie zamówienia publicznego zgodnie z art. 25 ustawy,
 - odrzucanie ofert nie spełniających wymogów określonych w Specyfikacji Istotnych Warunków Zamówienia zgodnie z art. 27a ustawy oraz unieważnianie postępowania w sytuacjach określonych w art. 27b ustawy,
 - nie wprowadzanie do umów postanowień niekorzystnych dla zamawiającego, jeśli przy ich uwzględnieniu należałoby zmienić treść oferty, na podstawie której dokonano wyboru oferenta, stosownie do postanowień art. 76 ust. 1 ustawy,
17. Pobieranie należytego zabezpieczenia wykonania umów zgodnie z zasadami określonymi w rozporządzeniu Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z 16 lipca 2002 r. w sprawie zabezpieczenia należytego wykonania umowy o zamówienie publiczne (Dz. U. nr 115, poz. 1002) oraz zgodnie z ustaleniami umowy.
 18. Rozliczanie wykonawców robót zgodnie z zasadami określonymi w umowach,
 19. Ustalanie cen sprzedawanych nieruchomości zgodnie z zasadami określonymi w art. 67 ust. 3 ustawy o gospodarce nieruchomościami,
 20. Przyjmowanie do użytkowania zakupionych składników majątkowych zgodnie z zasadami określonymi w § 22 ust. 4 Instrukcji obiegu i kontroli dokumentów finansowo-księgowych,
 21. Opracowanie projektu uchwały Rady Miejskiej w sprawie określenia zasad udzielania jednostkom nie zaliczanym do sektora finansów publicznych dotacji i ich rozliczania z uwzględnieniem ustanowionego w art. 118 ust. 3 ustawy o finansach publicznych obowiązku zapewnienia jawności postępowania i rozliczania dotacji, a także przestrzeganie ustalonych procedur,
 22. Opracowywanie planów finansowych jednostek organizacyjnych Miasta zgodnie z procedurami określonymi w rozporządzeniu Ministra Finansów z 29 grudnia 2000 r. w sprawie szczegółowych zasad gospodarki finansowej jednostek budżetowych, zakładów budżetowych, gospodarstw pomocniczych jednostek budżetowych oraz szczegółowych zasad i terminów rocznych rozliczeń i wpłat do budżetu przez zakłady budżetowe i gospodarstwa pomocnicze jednostek budżetowych (Dz. U. nr 122, poz. 1333),
 23. Dokonywanie wydatków ze środków Gminnego Funduszu Ochrony Środowiska wyłącznie na cele wymienione w art. 406 ustawy z 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. nr 62, poz. 627 ze zm.).

Stosownie do postanowień art. 9 ust. 3 i 4 powołanej wyżej ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych proszę o poinformowanie Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu, w terminie 30 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, o działaniach podjętych w celu

wykonania przedstawionych wniosków, lub o przyczynach ich nie wykonania. Do wniosków zawartych w wystąpieniu pokontrolnym przysługuje prawo zgłoszenia zastrzeżeń do Kolegium Izby. Zastrzeżenie składa właściwy organ jednostki kontrolowanej w terminie 14 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, za pośrednictwem Prezesa Izby. Podstawą zgłoszenia zastrzeżenia może być tylko zarzut naruszenia prawa poprzez błędną jego wykładnię lub niewłaściwe zastosowanie.

Do wiadomości:

Pan

Krzysztof Kłapko

Przewodniczący

Rady Miejskiej w Oławie